

**Prognóza jarního přeletu “obilních mšic“
(*Rhopalosiphum padi*, *Metopolophium dirhodum*, *Sitobion avenae*) v roce 2019**

**Forecast of spring migration „cereal aphids“
(*Rhopalosiphum padi*, *Metopolophium dirhodum*, *Sitobion avenae*) in 2019**

Obecný předpoklad průměrných až nadprůměrných výskytů mšic v porostech obilovin se naplnil pouze z části. Vyšších hodnot totiž dosahovaly nálety jen u kyjatyky osenní, a to na některých stanicích. Většinou byly zaznamenány podprůměrné záchyty a hospodářky významné škody byly jen lokální.

Slabé výskyty byly pozorovány i během podzimu na nových zásevech ozimů. Díky tomu i přes příznivé počasí pro aktivitu přenašečů v září, říjnu i začátkem listopadu, nedošlo k rozšíření viru žluté zakrslosti ječmene (BYDV).

Během podzimní letové vlny bylo nadprůměrných hodnot dosaženo jen u kyjatyky osenní. Přelet mšice střemchové a kyjatyky travní byl slabý, a navíc vrcholil velmi pozdě.

Mšice střemchová (RHOPPA):

Prognóza nadprůměrných výskytů, sestavená pro tento druh nevyšla. Byly očekávány silné záchyty, a to za příznivých podmínek v době líhnutí mšic, vycházelo se z nadprůměrných podzimních přeletů. Nakonec se na slabém jarním přeletu podepsaly jak poklesy teplot v období po vylíhnutí zakladatelek, tak paradoxně i teplé počasí v dubnu, kdy se vývoj mšic tak urychlil, že místo 2 až 3 generací bezkřídlých samic na střemše byly zaznamenány okřídlené samičky hned v prvním pokolení potomků zakladatelek. Tím byly počty migrujících samic omezeny, zároveň se uspil nástup letové aktivity.

V porostech byla zaznamenána jen sporadicky, její výskyt převyšovala kyjatka osenní. K nárůstu počtů došlo až během na srážky bohatšího září, přesto byl její podzimní přelet podprůměrný, ale hlavně velmi pozdní. Což se negativně odrazilo na množství nakladených vajíček. Vejcorodé samičky neměly dostatek času k tomu, aby dospěly, spářily se a nakladly vajíčka.

Díky slabému, a hlavně pozdnímu přeletu je **možné očekávat podprůměrné výskyty na jaře**, a to na celém území republiky. Případný nárůst počtů by mohlo zapříčinit jen mimořádně příznivé počasí během líhnutí a počátečního vývoje zakladatelek a jejich potomstva.

Kyjatka travní (METODR):

Podle očekávání byly u tohoto druhu zjištěny podprůměrné přelety v jarním období, tomu odpovídaly i výskyty v porostech. Zaznamenána byla jen sporadicky a ke škodlivým výskytům nedoházelo.

Podzimní migrace byla rovněž slabá a na některých stanicích také velmi pozdní, pro jaro 2019 lze tedy znovu **očekávat jen podprůměrné přelety**.

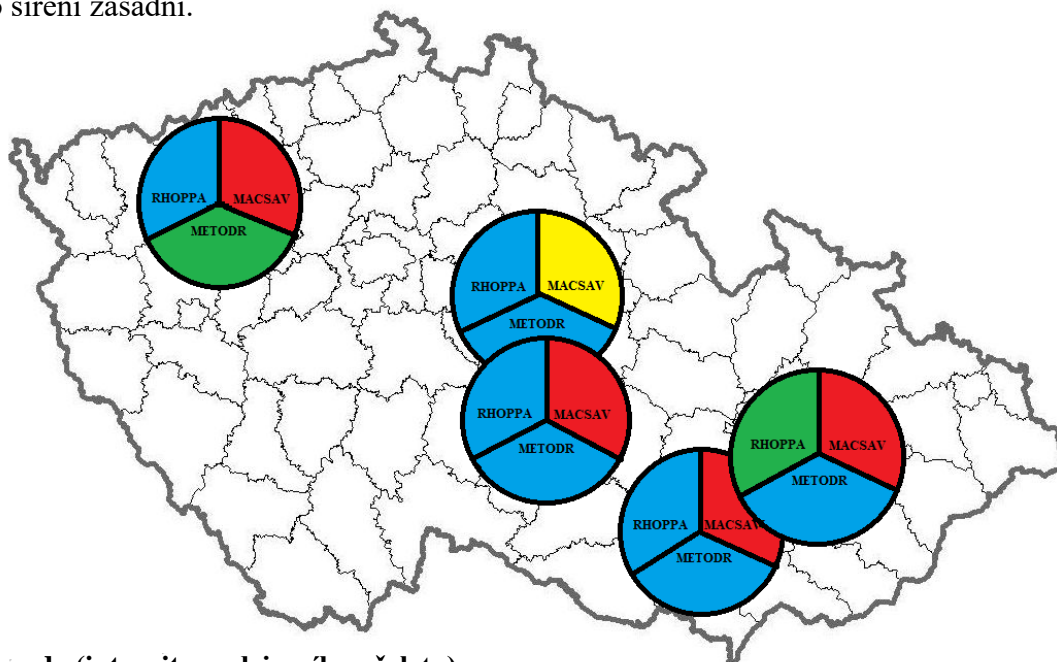
Kyjatka osení (MACSAV):

Kromě Čáslavi a Chrlic, kde byly zjištěny podprůměrné záchyty byla její migrace v souladu s prognózou nadprůměrná. Obdobně i v porostech, hospodářsky škodlivé výskyty sice byly zjištěny jen lokálně, přesto patřila k nejvíce pozorovaným druhům „obilních“ mšic. Kolonizovala jak listy, tak také klasy, což je pro tento druh typické. Díky teplému průběhu jarního počasí byl uspišen její vývoj a jarní migrace byla časná. Následovalo delší období útlumu letu.

Podobně jako u mšice broskvoňové se začaly zvyšovat počty kyjatky osenní v sacích pastech hned na začátku podzimu, záhy však záchyty poklesly a k hlavní letové vlně došlo až na přelomu října a listopadu, v období, kdy přelet obvykle končí. Z důvodu přezimování tohoto druhu přímo v ozimech, by se tento pozdní let nemusel tak negativně projevit v počtu nakladených vajíček jako u mšice broskvoňové nebo u zmiňované mšice střemchové, které přelétávají k přezimování na dřeviny.

Podobně jako v minulém roce je i pro jaro 2019 **očekáván průměrný až nadprůměrný přelet**. Za vhodných povětrnostních podmínek by mohl být i časný, navzdory tomu, že anholocyklické kmeny, díky mrazivému počasí, nepřežily zimu.

V porostech obilovin je očekáván **podprůměrný výskyt mšice střemchové a kyjatky travní, a naopak průměrný až nadprůměrný výskyt kyjatky osenní. Riziko sekundárního přenosu BYDV je minimální** z důvodu vymrznutí anholocyklických kmenů, jejichž výskyt je pro šíření zásadní.

Legenda (intenzita podzimního přeletu):

Legend (intensity of autumn migration):

